JULIANE KOKOTT
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2020. január 16.[1]

C-15/19. sz. ügy

A.m.a. – Azienda Municipale Ambiente SpA
kontra
Consorzio Laziale Rifiuti – Co.La.Ri.

(a Corte suprema di cassazione [semmítőszék, Olaszország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem – Környezet – Hulladékok – 1999/31 irányelv – Hulladéklerakók – A hulladéklerakók költségei – Meglévő hulladéklerakók – Az irányelv időbeli hatálya – A szerződésben eredetileg kikötött hulladékártalmatlanítási díjak módosítása – A visszaható hatály tilalma – Jogbiztonság – Bizalomvédelem – Arányosság”

I. Bevezetés

1. A hulladékjogban főszabály szerint az eredeti hulladékbirtokosok viselik a hulladékgazdálkodás költségeit. Az következik-e azonban ebből, hogy a hulladéklerakó üzemeltetője utólag további díjakat követelhet a múltban hulladékot elhelyezés céljából lerakó vállalkozástól, ha a hulladéklerakó működtetésének költségei megemelkednek a hulladéklerakókról szóló irányelv[2] elfogadása miatt?

2. E kérdés azért merül fel a jelen eljárásban, mert az 1999-ben elfogadott, a hulladéklerakókról szóló irányelv a hulladéklerakó lezárását követően legalább harminc évig tartó utógondozást ír elő, miközben az érintett hulladéklerakót illetően a belső jogban korábban csak tíz évig tartó utógondozást állapítottak meg.

3. E kérdés megválaszolásához a visszaható hatály tilalmára, valamint a jogbiztonság, a bizalomvédelem és az arányosság elvére tekintettel kell megvizsgálni a hulladéklerakókról szóló irányelv vonatkozó rendelkezéseit.

1 Eredeti nyelv: német.

2 Az 1999/31/EK tanácsi irányelvnek a hulladéknak minősülő fémhigany tárolására vonatkozó különös követelmények tekintetében történő módosításáról szóló, 2011. december 5-i 2011/97/EU tanácsi irányelvvel (HL 2011. L 328., 49. o.) módosított, a hulladéklerakókról szóló, 1999. április 26-i 1999/31/EK tanácsi irányelv (HL 1999. L 182., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 4. kötet, 228. o.).

II. Jogi háttér

A. Az uniós jog

1. A hulladéklerakókról szóló irányelv

4. A hulladéklerakókról szóló irányelv (25) és (26) preambulumbekezdése a hulladéklerakókról szóló irányelv időbeli hatályát határozza meg:

„(25) mivel azokra a hulladéklerakókra, amelyeket ennek az irányelvnek az átvételére [helyesen: átültetésére] előírt határidő előtt zártak le, a lezárási eljárásra itt leírt rendelkezések hatálya nem terjed ki;

(26) mivel a meglévő hulladéklerakók működésének jövőbeni feltételeit arra figyelemmel kell szabályozni, hogy azoknál egy meghatározott időn belül, egy fejlesztési terv alapján megtörténjenek az ehhez az irányelvhez való alkalmazkodáshoz szükséges intézkedések.”

5. A hulladéklerakókról szóló irányelv (29) preambulumbekezdése az utógondozás költségeivel foglalkozik:

„mivel intézkedéseket kell tenni annak biztosítására, hogy a hulladéklerakóban való ártalmatlanításáért felszámított díj fedezze a létesítmény létrehozásának és működésének valamennyi költségét, lehetőség szerint beleértve azt a biztosítékot, vagy annak megfelelőjét, amelyről a telep üzemeltetőjének gondoskodnia kellett, és fedezze a telep lezárásának és szükséges utógondozásának becsült költségeit.”

6. A hulladéklerakó létesítésének engedélyezését a hulladéklerakókról szóló irányelv 8. cikkének a) pontja szabályozza:

„az illetékes hatóság csak akkor [ad] ki engedélyt hulladéklerakó létesítésére, ha az alábbi feltételek teljesülnek:

[…]

iv. a kérelmező az ártalmatlanítás [helyesen: hulladéklerakás] megkezdése előtt pénzügyi biztosíték letételével vagy a tagállamok által meghatározandó más, egyenértékű módon megfelelően gondoskodott, vagy gondoskodni fog annak biztosításáról, hogy teljesíti az ezen irányelv rendelkezései szerint kiadott engedélyből következő kötelezettségeit, beleértve az utógondozást, és követi a 13. cikkben előírt lezárási eljárást. Ezt a biztosítékot vagy egyenértékű megfelelőjét mindaddig visszatartják, amíg azt a telepnek a 13. cikk d) bekezdése [helyesen: pontja] szerinti fenntartása és utógondozási műveletei azt megkívánják. […]”

7. A hulladéklerakókról szóló irányelv 10. cikke a hulladéklerakóban való elhelyezés költségére vonatkozik:

„A tagállamok intézkedéseket tesznek annak biztosítására, hogy az a díj, amelyet az üzemeltető egyes hulladéktípusoknak az adott telepen való elhelyezéséért felszámít, fedezze a hulladéklerakó létesítésének és működtetésének valamennyi költségét, lehetőség szerint beleértve a 8. cikk a) pontjának iv. alpontja szerinti biztosítékot vagy annak megfelelőjét, és fedezze a telep bezárásának és legalább 30 évig tartó utógondozásának becsült költségeit. […]”

8. A hulladéklerakókról szóló irányelv 13. cikkének tárgyát a lezárási és utógondozási eljárás képezi:

„A tagállamok biztosítják, hogy adott esetben az engedélynek megfelelően:

a) […]

b) egy hulladéklerakót vagy annak egy részét azután lehessen véglegesen lezártnak tekinteni, hogy az illetékes hatóság elvégezte az utolsó helyszíni ellenőrzést, értékelte mindazokat a jelentéseket, amelyeket az üzemeltető benyújtott, és az üzemeltető tudomására hozta a lezárásra vonatkozó jóváhagyását. Ez semmilyen módon nem csökkenti az engedélyben megnevezett üzemeltető felelősségét [helyesen: az üzemeltető engedélyben meghatározott felelősségét].

c) miután egy hulladéklerakót véglegesen lezártak, annak karbantartásáért, megfigyeléséért és ellenőrzéséért az üzemeltető legyen olyan hosszú ideig felelős az utógondozási időszakban, ameddig az illetékes hatóság azt, annak az időtartamnak a figyelembevételével, ameddig a hulladéklerakó még veszélyt jelenthet, megkívánja.

   Az üzemeltető értesíti az illetékes hatóságot minden olyan káros környezeti hatásról, amelyre az ellenőrzési és megfigyelési eljárások során fény derült, és a megteendő korrekciós intézkedések jellegére és időzítésére vonatkozóan az illetékes hatóság határozatát követi.

d) mindaddig, amíg az illetékes hatóság úgy ítéli meg, hogy a hulladéklerakó várhatóan veszélyt jelent a környezetre, és a hulladék tulajdonosának [helyesen: hulladékbirtokos] kötelezettségét érintő nemzeti és közösségi jogszabályok sérelme nélkül, a telep üzemeltetője legyen felelős a hulladéklerakóban termelődött gáz, a telepről kimosódott csurgalékvíz és a telep környezetében lévő talajvízrendszer III. melléklet szerinti megfigyeléséért és vizsgálatáért.”

9. A hulladéklerakókról szóló irányelv 14. cikkének tárgyát a hulladéklerakókról szóló irányelv meglévő hulladéklerakókra való alkalmazása képezi:

„A tagállamok intézkedéseket tesznek annak biztosítására, hogy az ezen irányelv átvételekor [helyesen: átültetésekor] engedéllyel rendelkező vagy működő hulladéklerakók működésüket csak akkor folytathassák, ha az alább leírt lépéseket a lehető leghamarabb, de legkésőbb a 18. cikk (1) bekezdésében meghatározott időponttól számított nyolc éven belül megteszik:

a) [2001. július 16-tól] számított egyéves időtartamon belül a hulladéklerakó üzemeltetője elkészíti, és az illetékes hatóságnak jóváhagyás végett benyújtja a telep felülvizsgálati [helyesen: fejlesztési] tervét, amely tartalmazza a 8. cikkben felsorolt adatokat és minden olyan korrekciós intézkedést, amely az üzemeltető megítélése szerint szükséges az ezen irányelvben foglalt követelmények betartásához, kivéve az I. melléklet 1. pontja szerinti követelményeket;

b) a fejlesztési terv bemutatását követően az illetékes hatóságok a bemutatott terv és ezen irányelv alapján végleges határozatot hoznak arról, hogy a működés folytatható-e. A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy azokat a lerakókat, amelyek a működés folytatásához szükséges engedélyt a 8. cikk szerint nem kapták meg, a 7. cikk g) pontjának és a 13. cikknek megfelelően a lehető legrövidebb időn belül lezárják;

c) az illetékes hatóság a jóváhagyott fejlesztési terv alapján engedélyezi a szükséges munkálatokat, és megszab egy átmeneti időszakot, amely alatt a tervet meg kell valósítani. [2001. július 16-ot] követő nyolc éven belül valamennyi meglévő hulladéklerakónak meg kell felelnie az ezen irányelvben foglalt követelményeknek, kivéve az I. melléklet 1. pontjának követelményeit.”

2. A hulladékokról szóló irányelv

10. A vitatott választottbírósági ítélet meghozatalakor az uniós hulladékjog alapvető rendelkezéseit a hulladékokról szóló 2008. évi irányelv[3] tartalmazta, de már ezen irányelv korábbi változatai[4] is előírtak megfelelő rendelkezéseket.

11. A hulladékokról szóló jelenlegi irányelv 13. cikke a hulladékgazdálkodás – korábban a 4. cikkben rögzített – alapvető védelmi kötelezettségét tartalmazza:

„A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a hulladékgazdálkodás az emberi egészség veszélyeztetése, a környezet károsítása nélkül történjen […]”

12. A hulladékokról szóló irányelv 14. cikkének (1) bekezdése a szennyező fizet elvet tartalmazza, amelyet korábban a 11. cikk, majd a 15. cikk írt elő:

„A szennyező fizet elvvel összhangban a hulladékgazdálkodás költségeit az eredeti hulladéktermelőnek, vagy a jelenlegi vagy a korábbi hulladékbirtokosoknak kell viselniük.”

B. Az olasz 36/2003 törvényerejű rendelet

13. A Decreto legislativo del 13 gennaio 2003, n. 36, Attuazione della direttiva 1999/31/CE relativa alle discariche di rifiuti[5] (a hulladéklerakókról szóló 1999/31/EK irányelv átültetéséről szóló, 2003. január 13-i 36. sz. törvényerejű rendelet) 15. cikkének (1) bekezdése a hulladéklerakási díjakat szabályozza:

„A hulladéklerakóban való elhelyezés díja fedezi a létesítmény létesítési és működési költségeit, a pénzügyi biztosíték nyújtásának költségeit és a telep bezárásának becsült költségeit, valamint a 10. cikk (1) bekezdésének i) pontjában megjelölt időszakkal egyező ideig tartó utógondozás költségeit.”

14. A törvényerejű rendelet 17. cikkének (3) bekezdése tartalmazza a meglévő hulladéklerakók új követelményeknek való megfeleltetésére vonatkozó határidőt:

„A jelen rendelet hatálybalépésétől számított hat hónapon belül az (1) bekezdésben említett engedély jogosultja vagy a hulladéklerakó előbbi által megbízott üzemeltetője a jelen rendeletben említett kritériumoknak megfelelően – ideértve a 14. cikkben említett pénzügyi biztosítékokat is – benyújtja az illetékes hatósághoz a telep fejlesztési tervét.”

III. A tényállás és az előzetes döntéshozatal iránti kérelem

15. Az Azienda Municipale Ambiente spa (AMA) – Róma városának egyik vállalkozása – és a Consorzio Laziale Rifiuti (Consorzio) – a malagrottai hulladéklerakó üzemeltetője – között egy 1996. január 26-i, hulladékártalmatlanításra vonatkozó „szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződés” van hatályban. E szerződésben a telep lezárását követő tíz évig tartó utógondozást vettek alapul.

3 A hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. november 19-i 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 312., 3. o.).

4 A hulladékokról szóló, 1975. július 15-i 75/442/EGK tanácsi irányelv (HL 1975. L 194., 39. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 23. o.) különböző változatai, valamint a hulladékokról szóló, 2006. április 5-i 2006/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2006. L 114., 9. o.).

5 A GURI 2003. március 12-i 59. száma, SO 40. sz.

16. Miután a hulladéklerakókról szóló irányelv és a 36/2003 törvényerejű rendelet a malagrottai hulladéklerakó utógondozásának idejét legalább harminc évre meghosszabbította, a jövőben fizetendő hulladékdíjakat hozzáigazították a hosszabb utógondozáshoz.

17. Ezenkívül a választottbíróság 2012. február 8-i ítéletében az AMA-t arra kötelezte, hogy a Consorzio részére térítsen meg a hosszabb utógondozás miatti díjkiigazítás előtti időszakra több mint 76 millió euró összegű többletköltséget.

18. A Corte d'Appello di Roma (római fellebbviteli bíróság, Olaszország) helybenhagyta a választottbírósági ítéletet. Az AMA az említett ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett a Corte suprema di cassazione (semmítőszék, Olaszország) elé.

19. Az AMA azt kifogásolja, hogy a hulladéklerakókról szóló irányelv átültetését szolgáló szabályozást a fellebbviteli bíróság akként értelmezte, hogy az utógondozási időszak meghosszabbítása és az ahhoz kapcsolódó költségek a már lerakott hulladékokra is kiterjednek. A 36/2003 törvényerejű rendelet 15. és 17. cikkének a meglévő hulladéklerakókra történő alkalmazása ellentétes a bizalomvédelem és a jogbiztonság elvével, a visszaható hatály tilalmának elvével, valamint az észszerűség elvével. Az AMA a Consorzio részére az évek során már a Consorzio által hivatkozott többletköltségeket jelentősen meghaladó összegeket fizetett meg. Amennyiben a bíróság az AMA-t fizetésre kötelező ítéletet helybenhagyja, az AMA pénzügyi stabilitása is veszélybe kerülhet.

20. A Corte di cassazione (semmítőszék) ezért a következő kérdésekkel fordul a Bírósághoz:

„1) Összeegyeztethető-e [a hulladéklerakókról szóló irányelv] 10. és 14. cikkével a fellebbviteli bíróság által elfogadott olyan értelmezés, amely szerint a 36/2003 törvényerejű rendeletnek a fent említett (uniós jogi) rendelkezések nemzeti jogba történő átültetését szolgáló 15. és 17. cikke visszaható hatállyal alkalmazandó, következésképpen a meglévő és működési engedéllyel már rendelkező hulladéklerakókra az így előírt kötelezettségek – konkrétan az utógondozás tíz évről harminc évre történő meghosszabbítására vonatkozó részükben – feltétlenül vonatkoznak?

2) Közelebbről, összeegyeztethető-e [a hulladéklerakókról szóló irányelv] 10. és 14. cikkében foglalt szabályozással – amely cikkek a tagállamokat arra hívták fel, hogy tegyenek »intézkedéseket […] annak biztosítására, hogy az a díj, amelyet az üzemeltető egyes hulladéktípusoknak az adott telepen való elhelyezéséért felszámít, fedezze a hulladéklerakó létesítésének és működtetésének valamennyi költségét, lehetőség szerint beleértve a 8. cikk a) pontjának iv. alpontja szerinti biztosítékot vagy annak megfelelőjét, és fedezze a telep bezárásának és legalább 30 évig tartó utógondozásának becsült költségeit«, valamint arra, hogy tegyenek »intézkedéseket […] annak biztosítására, hogy az ezen irányelv átültetésekor engedéllyel rendelkező vagy működő hulladéklerakók működésüket […] folytathassák« – a fellebbviteli bíróság által elfogadott olyan értelmezés, amely szerint a 36/2003 törvényerejű rendelet 15. és 17. cikkét a meglévő és működési engedéllyel már rendelkező hulladéklerakókra alkalmazni kell, noha a 17. cikk az ily módon előírt kötelezettségeknek az említett hulladéklerakókra is tekintettel történő érvényesítése céljából az átültető intézkedéseket pusztán átmeneti időszakra korlátozza, és nem ír elő egyetlen olyan intézkedést sem, amely azt szolgálná, hogy a »birtokost« a meghosszabbításból eredően érő pénzügyi hatást mérsékelje?

3) Összeegyeztethető-e továbbá [a hulladéklerakókról szóló irányelv] 10. és 14. cikkével a fellebbviteli bíróság által elfogadott olyan értelmezés, amely szerint a meglévő és működési engedéllyel már rendelkező hulladéklerakókra a 36/2003 törvényerejű rendelet fent említett 15. és 17. cikkét – az e cikkekben előírt kötelezettségekből, konkrétan az utógondozás tízről harminc évre történő meghosszabbításából eredő pénzügyi terheket illetően is – alkalmazni kell, vagyis e terheket a »birtokos« viseli, így az ártalmatlanítási tevékenységet szabályozó szerződésekben rögzített díjak a birtokos hátrányára jogszerűen módosíthatók?

4) Végezetül, összeegyeztethető-e [a hulladéklerakókról szóló irányelv] 10. és 14. cikkével a fellebbviteli bíróság által elfogadott olyan értelmezés, amely szerint a meglévő és működési engedéllyel már rendelkező hulladéklerakókra a 36/2003 törvényerejű rendelet fent említett 15. és 17. cikkét – az e cikkekben előírt kötelezettségekből, konkrétan az utógondozás tízről harminc évre történő meghosszabbításából eredő pénzügyi terheket illetően is – alkalmazni kell, ha azok meghatározásánál az átültető rendelkezések hatálybalépésétől kezdődően lerakandó hulladékok mellett a korábban már lerakott hulladékokat is figyelembe kell venni?"

21. Az Azienda Municipale Ambiente, a Consorzio Laziale Rifiuti és az Európai Bizottság írásbeli észrevételeket terjesztett elő. A 2019. november 27-i tárgyaláson azonban csupán az AMA és a Bizottság vett részt.

IV. Jogi értékelés

22. A Corte di cassazione (semmítőszék) kérdéseinek megvizsgálása előtt röviden e kérdések elfogadhatóságával foglalkozom.

A. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

23. A Consorzio elfogadhatatlannak véli az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, mivel a kérdések nem relevánsak az alapjogvita eldöntése szempontjából. E kérdések nem képezték tárgyát különösen a fellebbezési eljárásnak, és azok ezért nem tehetők a Corte di cassazione (semmítőszék) előtti eljárás tárgyává.

24. Igaz, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem csak akkor elfogadható, ha a Bíróság elé terjesztett kérdések relevánsak az alapügy eldöntése szempontjából.

25. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint azonban a nemzeti bíróság által saját felelősségére meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amelynek helytállóságát a Bíróság nem vizsgálhatja – a közösségi jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, ha a közösségi jog kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson.[6]

26. Ezért a Bíróságnak nem feladata megvizsgálni, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések relevánsak-e az olasz eljárásjog alapján az alapügy eldöntése szempontjából.

27. Uniós jogi szempontból viszont a kérdések releváns volta nyilvánvaló: a Consorzio követelésének megítélése azon alapul, hogy legalábbis a választottbíróság abból indult ki, hogy a hulladéklerakókról szóló irányelv alapján az AMA által a malagrottai hulladéklerakó utógondozásáért viselt felelősség tíz évről harminc évre meghosszabbodott.

28. Következésképpen az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható.

6 2008. december 16-i Cartesio ítélet (C-210/06, EU:C:2008:723, 67. pont).

B. A Corte di cassazione (semmítőszék) kérdéseiről

29. A Corte di cassazione (semmítőszék) arra keresi a választ, hogy ellentétes-e a hulladéklerakókról szóló irányelv 10. és 14. cikkével a vonatkozó olasz átültető rendelkezések olyan értelmezése, amely szerint a hulladéklerakók üzemeltetői utólag további díjakat követelhetnek a múltban hulladékot lerakó hulladékbirtokosoktól a telep utógondozásának tízről harminc évre történő meghosszabbítása miatt.

30. A Corte di cassazione (semmítőszék) különösen abban kételkedik, hogy a hosszabb utógondozási kötelezettség alkalmazása összeegyeztethető a visszaható hatály tilalmával, valamint a jogbiztonság, a bizalomvédelem és az arányosság elvével, és ezért négy kérdéssel fordul a Bírósághoz.

31. Az első kérdés annak tisztázására irányul, hogy a meglévő és működési engedéllyel már rendelkező hulladéklerakókra a hulladéklerakókról szóló irányelv 10. és 14. cikke által előírt kötelezettségek – konkrétan az utógondozás tíz évről harminc évre történő meghosszabbítására vonatkozó részükben – feltétlenül vonatkoznak-e. Ugyanerre irányul az annak tisztázását célzó negyedik kérdés is, hogy a meghosszabbított utógondozás az átültető rendelkezések hatálybalépése előtt lerakott hulladékokra is vonatkozik-e. Először e két kérdést vizsgálom meg a hulladéklerakók üzemeltetőit érintő részükben.

32. Amennyiben viszont a negyedik kérdés a hulladékbirtokosra vonatkozik, annyiban azt a második és harmadik kérdéssel együtt vizsgálom meg abból a szempontból, hogy a hulladéklerakókról szóló irányelv további díjak utólagos beszedését követeli-e meg a hulladéklerakóban való elhelyezésért. A második kérdés ugyanis arra vonatkozik, hogy köteles volt-e Olaszország a korábbi hulladékbirtokosokkal szemben támasztott utólagos további díjkövetelések korlátozására vonatkozó rendelkezéseket előírni. A harmadik kérdés tárgyát a hulladéklerakókról szóló irányelv 10. és 14. cikke átültetése által a hulladéklerakó üzemeltetője és a korábbi hulladékbirtokosok között fennálló szerződésekre gyakorolt hatás képezi.

1. Az utógondozási kötelezettség meglévő hulladéklerakókra és már lerakott hulladékokra való alkalmazásáról

33. Az első és a negyedik kérdés az utógondozási kötelezettség azon hulladéklerakókra való alkalmazására vonatkozik, amelyek a hulladéklerakókról szóló irányelv alkalmazásának kezdetekor már használatban voltak.

a) A meglévő hulladéklerakók tekintetében fennálló utógondozási kötelezettségről

34. A hulladéklerakókról szóló irányelv meglévő hulladéklerakókra való alkalmazásával a 14. cikk foglalkozik. E rendelkezés alapján a tagállamok intézkedéseket tesznek annak biztosítására, hogy az említett irányelv átültetésekor (2001. július 16-án) engedéllyel rendelkező vagy működő hulladéklerakók működésüket csak akkor folytathassák, ha bizonyos lépéseket legkésőbb nyolc éven belül (2009. július 16-ig) megtesznek.

35. A hulladéklerakókról szóló irányelv 14. cikkének b) pontja a meglévő hulladéklerakó telepekkel kapcsolatban két utat biztosít a tagállamok számára a kötelezettségeik teljesítésére. Vagy engedélyezik a működés folytatását a hulladéklerakókról szóló irányelv betartása mellett, vagy megteszik a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy azokat a hulladéklerakókat, amelyek a működés folytatásához nem kaptak engedélyt, a 7. cikk g) pontjának és a 13. cikknek megfelelően a lehető legrövidebb időn belül lezárják. [7]

7 2015. július 16-i Bizottság kontra Bulgária ítélet (C-145/14, nem tették közzé, EU:C:2015:502, 30. pont); 2016. február 25-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet (C-454/14, nem tették közzé, EU:C:2016:117, 59. pont); 2018. november 28-i Bizottság kontra Szlovénia ítélet (C-506/17, nem tették közzé, EU:C:2018:959, 45. pont); 2019. március 21-i Bizottság kontra Olaszország ítélet (C-498/17, EU:C:2019:243, 27. pont).

36. Ha a 2009. július 16-át követő működést – amint szemlátomást a jelen esetben [8] – engedélyezték, akkor a hulladéklerakókról szóló irányelv 14. cikkének c) pontja alapján a meglévő hulladéklerakónak legkésőbb az átmeneti időszak lejártakor meg kell felelnie az irányelvben foglalt követelményeknek, kivéve az I. melléklet 1. pontjának követelményeit. Ez utóbbi követelmények a hulladéklerakó elhelyezésére vonatkoznak, ezért nem bírnak jelentőséggel a jelen ügy szempontjából.

37. Az utógondozási kötelezettségek ezzel szemben a hulladéklerakókról szóló irányelv 13. cikkének c) pontja alapján legkésőbb az átmeneti időszak lejártát követően teljeskörűen alkalmazandók. E rendelkezés szerint az üzemeltető olyan hosszú ideig köteles utógondozást végezni, ameddig az illetékes hatóság azt, annak az időtartamnak a figyelembevételével, ameddig a hulladéklerakó még veszélyt jelenthet, megkívánja. A 8. cikk a) pontjának iv. alpontja alapján az üzemeltető a költségekre az utógondozás végéig köteles biztosítékot nyújtani.

38. Az üzemeltető utógondozási kötelezettségei akkor is fennállnak azonban, ha a hulladéklerakót nem működteti tovább, hanem az átmeneti időszak lejárta előtt lezárja. A hulladéklerakókról szóló irányelv 14. cikkének b) pontja ugyanis ezen esetet illetően is a 13. cikkre hivatkozik.

39. Tehát már a hulladéklerakókról szóló irányelv kifejezett szövegéből is az következik, hogy az átültetési határidő 2001. július 16-i lejártakor működő hulladéklerakók üzemeltetői kötelesek az utógondozásra, ameddig a hulladéklerakó már nem jelent veszélyt. Ez – amint azt a (25) preambulumbekezdés leszögezi – csak az ezen időpontban már lezárt hulladéklerakókat nem érinti.

b) Az utógondozási kötelezettség régi hulladékokra való kiterjesztéséről

40. Az utógondozási kötelezettséget illetően nincs kifejezett különbség az átültetési határidő lejárta előtt vagy után lerakott és elhelyezett hulladékok között. Amint az a negyedik kérdésben megfogalmazódik, felmerülhet ezért a kérdés, hogy a visszaható hatály tilalmára és a jogbiztonságra tekintettel e kötelezettség kizárólag olyan hulladékokra vonatkozik-e, amelyeket később raktak le és helyeztek el.

41. Amint azt azonban a Consorzio a malagrottai hulladéklerakó példáján keresztül szemléletesen bemutatja, ilyen megkülönböztetés gyakorlatilag aligha tehető, mivel a régi és új hulladékok a hulladéklerakóban összekeverednek, és együtt okozzák az utógondozással elhárítandó kockázatokat. Az utógondozásnak tehát főszabály szerint a hulladéklerakó egészére ki kell terjednie.

42. Legfeljebb a hulladéklerakó egyértelműen körülhatárolt és az átültetési határidő lejártakor már nem működtetett, valamint a tovább működtetett részekkel kölcsönhatásba lépni nem képes részei lehetnek kivonhatók a hulladéklerakókról szóló irányelv szerinti utógondozási kötelezettség alól.

43. Az ilyen részekre azonban főszabály szerint legalább a hulladékokról szóló irányelv 1977 óta alkalmazott különböző változatainak követelményei vonatkoznának. A tagállamoknak ezért biztosítaniuk kellene, hogy se az emberi egészség veszélyeztetésére, se a környezet károsítására ne kerüljön sor, [9] és a szennyező fizet elvét is tiszteletben kellene tartani. [10] A tagállamok mindazonáltal jelentős mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek azt illetően, hogy miként szervezik meg a szükséges utógondozást és a költségek felosztását. [11]

8 A 2014. október 15-i Bizottság kontra Olaszország ítéletben (C-323/13, nem tették közzé, EU:C:2014:2290, 13. pont) foglalt megállapítás szerint.

9 Lásd a fenti 11. pontot.

10 Lásd a fenti 12. pontot.

11 Ebben az értelemben: 2009. július 16-i Futura Immobiliare és társai ítélet (C-254/08, EU:C:2009:479, 47. és azt követő pontok).

44. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben semmi nem utal arra, hogy az alapeljárásban ilyen régi hulladéklerakó-részek lennének érintettek. A Consorzio sokkal inkább arra hivatkozik, hogy a különböző részek szoros kölcsönhatásban állnak egymással. A Bíróságnak ezért nem kell döntést hoznia annak kérdésében, hogy a meglévő hulladéklerakó egyes régi részei milyen feltételek mellett nem tartoznak már a hulladéklerakókról szóló irányelv hatálya alá, és az ügy további vizsgálata során abból indulhat ki, hogy olyan hulladéklerakó utógondozásáról van szó, amely a hulladéklerakókról szóló irányelv átültetési határidejének lejártakor működött.

c) A visszaható hatály tilalmáról, valamint a jogbiztonság, a bizalomvédelem és az arányosság elvéről

45. Az AMA és a Corte di cassazione (semmítőszék) azonban kételkedik abban, hogy az utógondozási kötelezettség alkalmazása összeegyeztethető a visszaható hatály tilalmával, valamint a jogbiztonság, a bizalomvédelem és az arányosság elvével.

46. A bizalomvédelem és a jogbiztonság elve az uniós jogrend részét képezik. Ennélfogva ezen elveket nemcsak az uniós intézményeknek, de az uniós irányelvek által rájuk ruházott hatáskörök gyakorlása során a tagállamoknak is tiszteletben kell tartaniuk. [12]

47. Az uniós jog anyagi szabályait ezen elvek biztosítása érdekében úgy kell értelmezni, hogy azok csak akkor vonatkoznak a hatálybalépésüket megelőzően felmerült helyzetekre („situations acquises”), ha szövegükből, céljukból vagy rendszerükből egyértelműen az következik, hogy ilyen visszaható hatályt kell tulajdonítani nekik. [13] A jogbiztonság elve ugyanis főszabály szerint nem teszi lehetővé, hogy valamely közösségi jogi aktus időbeli hatályának kezdő időpontját az aktus közzététele előtti időpontban állapítsák meg. Kivételesen ettől eltérő megoldás csak akkor lehetséges, ha azt az elérendő cél követeli meg, és ha az érintettek jogos bizalmát megfelelően tiszteletben tartják. [14]

48. Valamely új jogszabályt mindazonáltal azonnal alkalmazni kell a korábbi jogszabály hatálya alatt keletkezett helyzetek jövőbeli hatásaira. [15] A bizalomvédelem elvének alkalmazási körét ugyanis nem lehet oly módon kiterjeszteni, hogy általános módon akadályozza az új szabályozásnak a korábban keletkezett helyzetek jövőbeli hatásaira való alkalmazását. [16]

49. Az olyan hulladéklerakók esetében fennálló utógondozási kötelezettség, amelyek a hulladéklerakókról szóló irányelv átültetési határidejének lejártakor működtek, az új jogszabálynak a korábbi jogszabály hatálya alatt keletkezett helyzet jövőbeli hatásaira való alkalmazásának ilyen esetét képezi.

50. E kötelezettség az arányosság elvével sem ellentétes. A lezárt hulladéklerakó miatt felmerülő kockázatok figyelemmel kísérése megfelel a magas szintű védelemre irányuló – az EUSZ 3. cikk (3) bekezdésében, a Charta 37. cikkében és az EUMSZ 191. cikk (2) bekezdésében rögzített – célnak. Az utógondozási kötelezettség alkalmas e cél elérésének elősegítésére, és kevésbé korlátozó intézkedés sem áll rendelkezésre.

12 1998. december 3-i Belgocodex ítélet (C-381/97, EU:C:1998:589, 26. pont); 2005. április 26-i „Goed Wonen” ítélet (C-376/02, EU:C:2005:251, 32. pont); 2009. szeptember 10-i Plantanol ítélet (C-201/08, EU:C:2009:539, 43. pont); 2015. december 10-i Veloserviss ítélet (C-427/14, EU:C:2015:803, 30. pont).

13 1981. november 12-i Meridionale Industria Salumi és társai ítélet (212/80–217/80, EU:C:1981:270, 9. pont); 1982. február 10-i Bout ítélet (21/81, EU:C:1982:47, 13. pont); 2002. január 29-i Pokrzeptowicz-Meyer ítélet (C-162/00, EU:C:2002:57, 49. pont); 2015. október 6-i Bizottság kontra Andersen ítélet (C-303/13 P, EU:C:2015:647, 50. pont); 2019. március 14-i Textilis ítélet (C-21/18, EU:C:2019:199, 30. pont).

14 1979. január 25-i Racke ítélet (98/78, EU:C:1979:14, 20. pont); 1990. november 13-i Fédesa és társai ítélet (C-331/88, EU:C:1990:391, 45. pont); 2006. november 28-i Parlament kontra Tanács ítélet (C-413/04, EU:C:2006:741, 75. pont); 2019. április 30-i Olaszország kontra Tanács (Halászati kvóta a földközi-tengeri kardhal vonatkozásában) ítélet (C-611/17, EU:C:2019:332, 106. pont).

15 1973. december 5-i SOPAD ítélet (143/73, EU:C:1973:145, 8. pont); 2002. január 29-i Pokrzeptowicz-Meyer ítélet (C-162/00, EU:C:2002:57, 49. pont); 2015. október 6-i Bizottság kontra Andersen ítélet (C-303/13 P, EU:C:2015:647, 49. pont).

16 1979. május 16-i Tomadini ítélet (84/78, EU:C:1979:129, 21. pont); 2002. január 29-i Pokrzeptowicz-Meyer ítélet (C-162/00, EU:C:2002:57, 55. pont); 2015. október 6-i Bizottság kontra Andersen ítélet (C-303/13 P, EU:C:2015:647, 49. pont).

51. Végezetül arányos is e kötelezettséget a hulladéklerakó üzemeltetőjére róni. Az üzemeltetőnek bevétele származik a hulladéklerakó működtetéséből, és főszabály szerint ő ismeri legjobban a telepet. Az utógondozási kötelezettséget egyébként nem váratlanul vezette be a hulladéklerakókról szóló irányelv, hanem az végső soron már a hulladékokról szóló irányelv 1977 óta alkalmazott különböző változataiból is következett.

d) Közbenső következtetés

52. Az első és a negyedik kérdésnek a hulladéklerakó üzemeltetőjét érintő részére tehát azt a választ kell adni, hogy a hulladéklerakókról szóló irányelv 10., 13. és 14. cikke alapján az olyan hulladéklerakó üzemeltetőjét, amely az irányelv átültetési határidejének lejártakor használatban volt, kötelezni kell arra, hogy a hulladéklerakó lezárását követően legalább harminc évig biztosítsa az utógondozást. Ennek során főszabály szerint nem tehető különbség az irányelv átültetési határidejének lejárta után elhelyezett és a korábban elhelyezett hulladékok között.

2. Az utógondozás költségei

53. A hulladéklerakó üzemeltetőjét terhelő utógondozási kötelezettségtől külön kell választani az utógondozás költségeiért való felelősséget, amellyel a Corte di cassazione (semmítőszék) a második és harmadik kérdésben, valamint a hulladékbirtokosok helyzetét illetően a negyedik kérdésben foglalkozik. E költségeket főszabály szerint a szennyező fizet elvvel összhangban a hulladéklerakóban hulladékot elhelyezés céljából lerakó hulladékbirtokosoknak kell viselniük. E költségfelosztás alapját a hulladéklerakókról szóló irányelv 10. cikke képezi (erről lásd az a) pontot), kétséges azonban, hogy olyan hulladékokra is vonatkozik-e az, amelyeket a hulladéklerakókról szóló irányelv átültetési határidejének lejárta előtt raktak le (erről lásd a b) pontot).

a) A hulladéklerakókról szóló irányelv 10. cikkének szabályozási tartalma

54. Amint az a hulladéklerakókról szóló irányelv (29) preambulumbekezdéséből is következik, a tagállamok kötelesek a 10. cikk alapján intézkedéseket tenni annak biztosítására, hogy a hulladéklerakóban való ártalmatlanításért felszámított díj fedezze a hulladéklerakó létesítésének és működtetésének valamennyi költségét.[17]

55. Ez a követelmény a szennyező fizet elvét fejezi ki. Ezen elv értelmében – ahogyan azt a Bíróság a hulladékokról szóló irányelv különböző változataira vonatkozóan már kimondta[18] – a hulladékártalmatlanítással kapcsolatban felmerülő költségeket a hulladék birtokosának kell viselnie.[19] A szennyező fizet elvének alkalmazása szervesen kapcsolódik a hulladéklerakókról szóló irányelv tárgyához, amely az irányelv 1. cikkének (1) bekezdése szerint arra irányul, hogy megfeleljen a hulladékokról szóló irányelvben, és különösen annak 4. cikkében foglalt követelményeknek, amelyek többek között kötelezővé teszik a tagállamok számára, hogy megfelelő intézkedéseket tegyenek a hulladékképződés megelőzésének és a keletkező hulladék mennyisége csökkentésének elősegítésére.[20]

17 2010. február 25-i Pontina Ambiente ítélet (C-172/08, EU:C:2010:87, 35. pont).

18 2004. szeptember 7-i Van de Walle és társai ítélet (C-1/03, EU:C:2004:490, 57. pont) az 1991. március 18-i 91/156/EGK tanácsi irányelvvel (HL 1991. L 78., 32. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 3. o.) módosított, a hulladékokról szóló, 1975. július 15-i 75/442/EGK tanácsi irányelvvel (HL 1975. L 194., 39. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 23. o.) összefüggésben; 2008. június 24-i Commune de Mesquer ítélet (C-188/07, EU:C:2008:359, 71. pont) az 1996. május 24-i 96/350/EK bizottsági határozattal (HL 1996. L 135., 32. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 3. kötet, 59. o.) módosított 75/442 irányelvvel összefüggésben; 2009. július 16-i Futura Immobiliare és társai ítélet (C-254/08, EU:C:2009:479, 44. és 45. pont) a hulladékokról szóló, 2006. április 5-i 2006/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2006. L 114., 9. o.) összefüggésben; 2017. március 30-i VG Čistoća ítélet (C-335/16, EU:C:2017:242, 24. pont) a hulladékokról szóló irányelvvel összefüggésben.

19 2010. február 25-i Pontina Ambiente ítélet (C-172/08, EU:C:2010:87, 36. pont).

20 2010. február 25-i Pontina Ambiente ítélet (C-172/08, EU:C:2010:87, 36. pont) még a 96/350 határozattal módosított 75/442 irányelvvel összefüggésben.

56. A hulladéklerakókról szóló irányelv 10. cikkében említett költségek kifejezetten a telep bezárásának és legalább harminc évig tartó utógondozásának becsült költségeit foglalják magukban.

57. E rendelkezést legkésőbb az átmeneti időszak lejártával kellett alkalmazni a tovább működtetett meglévő hulladéklerakókra a hulladéklerakókról szóló irányelv 14. cikkének c) pontja alapján, mivel ezen időponttól vonatkoztak az irányelvben foglalt követelmények e hulladéklerakókra. Azóta kellett tehát a meglévő hulladéklerakók általi ártalmatlanításért felszámított díjnak magában foglalnia az utógondozást.

b) A hulladékártalmatlanítási díjak utólagos megemeléséről

58. Az utógondozási kötelezettségre és a díjaknak a hulladéklerakókról szóló irányelv 10. cikkének a meglévő hulladéklerakókra való alkalmazásának időpontjától fennálló mértékére vonatkozó megállapítások mindazonáltal még nem adnak választ arra a kérdésre, hogy megemelhetők-e utólag a korábbi időszakokra vonatkozó díjak a hosszabb utógondozás költségeivel.

59. A hulladéklerakókról szóló irányelv 10. és 14. cikke ezt nem szabályozza kifejezetten. Ellenkezőleg: a 14. cikk c) pontja csak azt követeli meg, hogy a tovább működtetett hulladéklerakók az átmeneti időszak lejártáig feleljenek meg az irányelvben foglalt követelményeknek.

60. Arra az esetre, ha a meglévő hulladéklerakót nem működtetik tovább, hanem lezárják, a hulladéklerakókról szóló irányelv 14. cikkének b) pontja csak a 7. cikk g) pontjára és a 13. cikkre hivatkozik, a 10. cikkre azonban nem. Nem feltételezhető azonban, hogy a 13. cikk c) pontja alapján szükséges utógondozás e hulladéklerakók esetében főszabály szerint hamarabb befejezhető, mint a tovább működtetett hulladéklerakók esetében. A hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szervek adott esetben akár arra a következtetésre is juthatnak, hogy a hulladéklerakó harminc év után is veszélyt jelent, és a 13. cikk c) pontja szerinti utógondozás ezért hosszabb ideig tart.

61. A hulladéklerakókról szóló irányelv rendelkezései tehát – a Bizottság álláspontjával ellentétben – *nem* írják elő kifejezetten, hogy azon hulladékbirtokosoknak, akik a múltban hulladékokat raktak le a hulladéklerakóban, de ezért olyan mértékű díjat fizettek, amely nem elegendő a becsült utógondozási költségek legalább harminc évig tartó fedezésére, utólag további díjat kell fizetniük a fedezetbeli hézagok pótlására.

62. A szennyező fizet elve ugyanakkor amellett szól, hogy e hulladékbirtokosoknak e többletköltségeket is viselniük kell. Bár a hulladéklerakókról szóló irányelv nem említi kifejezetten ezen elvet a 10. cikkel összefüggésben, az EUMSZ 191. cikk (2) bekezdése szerint az az uniós környezetvédelmi jog egyik alapelve, amelyet kötelezően figyelembe kell venni e jog értelmezése során.

63. Ezenfelül a hulladékokról szóló irányelv különböző változatai már a hulladéklerakókról szóló irányelv elfogadása előtt is azt írták elő, hogy a hulladékukat hulladékártalmatlanítással foglalkozó vállalkozásnak átadó hulladékbirtokosok a szennyező fizet elvével összhangban maguk viselik a hulladék ártalmatlanításának költségeit.[21]

64. Ha Olaszország helyesen ültette át e rendelkezéseket, és egyidejűleg a szükséges intézkedéseket is megtette annak biztosítására, hogy a hulladék ártalmatlanítása az emberi egészség, valamint a környezet veszélyeztetése nélkül történjen (a hulladékokról szóló irányelv korábban alkalmazandó változatainak 4. cikke), akkor a hulladékártalmatlanításért felszámított díjaknak már a múltban is megfelelően fedezniük kellett az utógondozás költségeit.

21 Lásd a fenti 12. pontot.

65. Az utólag megemelt díjak ellenben már csak jóval kisebb mértékben valósítanák meg a szennyező fizet elvét. Igaz, hogy e díjak megfelelnének a hulladékbirtokosok szennyezőként viselt felelősségének. Elvégre a hulladékbirtokosok magatartása nélkül egyáltalán nem is keletkezett volna hulladék. A szennyező fizet elve irányítófunkciója azonban már nem valósulna meg, mivel a hulladékbirtokosok utólag már nem tudják magatartásukat a hulladékártalmatlanítás valós költségeihez igazítani.

66. Döntő jelentőséggel bír azonban a bizalomvédelem és a jogbiztonság elve. Amint már kifejtettem, ezen elvek megkövetelik az uniós jog anyagi szabályainak olyan módon történő értelmezését, hogy azok csak akkor vonatkoznak a hatálybalépésüket megelőzően felmerült helyzetekre („situations acquises"), ha szövegükből, céljukból vagy rendszerükből egyértelműen az következik, hogy ilyen visszaható hatályt kell tulajdonítani nekik. [22]

67. Összeegyeztethetetlen lenne e követelményekkel, ha a hulladékbirtokosoknak utólag további hulladékártalmatlanítási költségeket kellene megfizetniük.

68. Egyrészt ugyanis a hulladéklerakókról szóló irányelv, különösen a 10. és 14. cikk szövege, célja és rendszere nem kellően egyértelmű ahhoz, hogy a költségekre vonatkozó rendelkezéseknek visszaható hatály legyen tulajdonítható.

69. Másrészt a hulladéklerakóban hulladékokat lerakó és ezért a kért díjakat megfizető hulladékbirtokos számára ugyanakkor befejezett a tényállás. Helyzete e díjak tekintetében az olyan adós helyzetének felel meg, akinek vámtartozása egy új anyagi jogi szabály hatálybalépése előtt keletkezett, [23] és egy olyan kedvezményezett helyzetének, aki egy új támogatási kódex hatálybalépése előtt kapta meg a támogatást. [24]

70. Ez természetesen nem zárja ki, hogy a Consorzio és az AMA közötti szerződés eltérően szabályozza a költségek felosztását. Elképzelhető, hogy a szerződés lehetővé teszi, hogy az üzemeltető utólag többletköltségeinek megtérítését követelje. Az sem lenne meglepő, ha a Consorzio kizárólag az AMA számára működtetné a hulladéklerakót, és az AMA ezért közvetett módon továbbra is a hulladékok birtokosa maradna. Ilyen esetekben mindazonáltal nem a hulladéklerakókról szóló irányelv 10. cikkének alkalmazásáról, hanem csak az e két fél között létrejött szerződés értelmezéséről lenne szó, amely nem tartozik a Bíróság hatáskörébe. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben egyébként semmi nem utal arra, hogy ilyen helyzet állna fenn.

71. A jelen ügyben feltételezendő tényállás esetében el kell viszont ismerni, hogy a tovább működtetett meglévő hulladéklerakó üzemeltetője a hulladéklerakókról szóló irányelv 10. és 14. cikkének ilyen értelmezése mellett adott esetben nem tudja fedezni az utógondozás költségeit a beszedett hulladékártalmatlanítási díjakból. Ennek veszélye különösen akkor áll fenn, ha az érintett tagállam nem megfelelően ültette át a hulladékokról szóló irányelvet, és ezért eredetileg nem vették kellőképpen figyelembe az utógondozást a hulladékártalmatlanítási költségek kiszámítása során.

72. Igaz, hogy az AMA arra hivatkozik, hogy már a hulladéklerakókról szóló irányelv átültetését követően a jövőbeli hulladéklerakások tekintetében elvégzett díjemelés is elegendő lenne a hosszabb utógondozás finanszírozására. Úgy tűnik azonban, hogy legalábbis a nemzeti bíróságok abból indulnak ki, hogy ezek a többletbevételek nem elegendőek. Az sem zárható ki, hogy a hulladéklerakási piac vagy a működtetés hátralevő időtartama nem teszi lehetővé a díjemelésen túl elegendő bevétel megszerzését.

22 Lásd a fenti 46. és 47. pontot.

23 Lásd: 1999. szeptember 7-i De Haan ítélet (C-61/98, EU:C:1999:393, 12–14. pont); 2002. november 14-i Ilumitrónica ítélet (C-251/00, EU:C:2002:655, 28–30. pont); 2006. február 23-i Molenbergnatie ítélet (C-201/04, EU:C:2006:136, 42. pont).

24 Lásd: 2002. szeptember 24-i Falck és Acciaierie di Bolzano kontra Bizottság ítélet (C-74/00 P és C-75/00 P, EU:C:2002:524, 117. pont).

73. Az ilyen fedezetbeli hézagért azonban a tagállam mellett a hulladéklerakó üzemeltetője is legalább részben felelősséggel tartozik, mivel a hulladéklerakóval kapcsolatos ismeretei alapján ő van a legalkalmasabb helyzetben a szükséges utógondozás mértékének megítélésére. Ha megalapozottan vélhette úgy, hogy a hulladéklerakó állapota miatt főszabály szerint a tízéves utógondozás is elegendő, akkor a további utógondozás már csak kis költségekkel jár. Ha viszont a hulladéklerakó állapota tíz elteltével továbbra is nagy utógondozási költségeket igényel, akkor a hulladéklerakó üzemeltetője nem tett eleget gondossági kötelezettségeinek az utógondozás időtartamának meghatározása során.

c) Közbenső következtetés

74. A második és harmadik kérdésre, valamint a hulladékbirtokosok helyzetét illetően a negyedik kérdésre ezért azt a választ kell adni, hogy a hulladéklerakókról szóló irányelv 10. és 14. cikke a visszaható hatály tilalmára, valamint a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvére tekintettel nem igazolja a hulladéklerakókban hulladékokat lerakó és ezért a kért díjakat megfizető korábbi hulladékbirtokosoktól további díjak beszedését, ha később meghosszabbítják a hulladéklerakó utógondozásának időtartamát, és e további költségtényezőt az eredeti díjban még nem vették figyelembe.

V. Végkövetkeztetések

75. Következésképpen azt javaslom a Bíróságnak, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelemre a következő választ adja:

1) A hulladéklerakókról szóló, 1999. április 26-i 1999/31/EK irányelv 10., 13. és 14. cikke alapján az olyan hulladéklerakó üzemeltetőjét, amely az irányelv átültetési határidejének lejártakor használatban volt, kötelezni kell arra, hogy a hulladéklerakó lezárását követően legalább harminc évig biztosítsa az utógondozást. Ennek során főszabály szerint nem tehető különbség az irányelv átültetési határidejének lejárta után elhelyezett és a korábban elhelyezett hulladékok között.

2) Az 1999/31 irányelv 10. és 14. cikke a visszaható hatály tilalmára, valamint a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvére tekintettel nem igazolja a hulladéklerakókban hulladékokat lerakó és ezért a kért díjakat megfizető korábbi hulladékbirtokosoktól további díjak beszedését, ha később meghosszabbítják a hulladéklerakó utógondozásának időtartamát, és e további költségtényezőt az eredeti díjban még nem vették figyelembe.